

Kainuun liitto -kuntayhtymän perussopimus

KAINUUN LIITTO

Maakuntahallitus 22.6.2026 § 97
Maakuntavaltuusto 7.12.2026 §

Kainuun liitto
Kauppakatu 1
87100 Kajaani
Puh. 040 722 0900
kirjaamo@kainuunliitto.fi
Kuva: Mika Seppänen

1. Luku Jäsenkunnat ja tehtävät	5
1 § Nimi ja kotipaikka	5
2 § Jäsenkunnat	5
3 § Tehtävät ja toiminta-ajatus	5
4 § Jäsenkuntien ottaminen ja eroaminen sekä jatkavien jäsenkuntien asema	6
2. Luku Maakuntavaltuusto	6
5 § Ylin päättävä toimielin	6
6 § Maakuntavaltuuston jäsenten valinta	6
7 § Jäsenten äänivalta	7
8 § Maakuntavaltuuston päätösvaltaisuus	7
9 § Maakuntavaltuuston tehtävät	7
3. Luku Maakuntahallitus ja kuntayhtymän johtaja	7
10 § Maakuntahallituksen kokoonpano ja äänimäärä	7
11 § Edustavuus	8
12 § Maakuntahallituksen tehtävät	8
13 § Kuntayhtymän nimen kirjoittaminen	8
14 § Kuntayhtymän johtaja	8
4. Luku Muut toimielimet	8
15 § Muut toimielimet	8
5. Luku Talous	8
16 § Peruspääoma ja jäsenkuntien osuudet	8
17 § Jäsenkuntien osuudet varoista ja valoista ja velvoitteista	9
18 § Talousarvio ja -suunnitelma	9
19 § Talouden ja toiminnan seurantajärjestelmä ja raportointi jäsenkunnille	9
20 § Tilinpäätös ja toimintakertomus	9
21 § Tilikauden yli- ja alijäämäsittely	9
22 § Alijäämän kattaminen	9
6. Luku Kuntayhtymän toiminnan ja talouden rahoitus	10
23 § Kuntayhtymän toiminnan rahoitus	10
24 § Investoinnit ja pääomarahoitus	10

25 § Suunnitelmapoistot.....	10
26 § Jäsenkunnan maksuosuuden erääntyminen ja viivästyskorko.....	10
27 § Rahastot.....	10
7. Luku Hallinnon ja talouden tarkastus.....	10
28 § Tarkastuslautakunta.....	11
29 § Hallinnon ja talouden tarkastus	11
30 § Kuntayhtymän purkaminen ja loppuselvitys.....	11
31 § Perussopimuksen muuttaminen	11
8. Luku Voimaantulo	11
32 § Voimaantulo	11

1. Luku Jäsenkunnat ja tehtävät

1 § Nimi ja kotipaikka

Kuntayhtymän nimi on Kainuun liitto -kuntayhtymä. Nimestä voidaan käyttää myös muotoa Kainuun liitto. Kotipaikka on Kajaani.

2 § Jäsenkunnat

Kuntayhtymän jäsenkuntia ovat Hyrynsalmi, Kajaani, Kuhmo, Paltamo, Puolanka, Ristijärvi, Sotkamo ja Suomussalmi.

3 § Tehtävät ja toiminta-ajatus

Kainuun liitto

- edistää asukkaiden hyvinvointia ja kestävästä kehitystä alueellaan
- toimii maakunnan ja sen asukkaiden toimintaympäristö, elinkeinojen ja palveluiden kehittäjänä
- edistää yhteistyötä maakunnan kehittämisen kannalta keskeisten toimijoiden kanssa
- valvoo maakunnan asukkaiden ja kuntien etuja

Tämän toteuttamiseksi liitto toteuttaa hankkeita ja tekee tutkimus-, kehittämis-, suunnittelu- ja edunvalvontatyötä toimien jäsenkuntien ja muiden sidosryhmien yhteistyöelimenä.

Kuntayhtymän tehtävänä on

1. toimia Kainuussa aluekehityslainsäädännön tarkoittamana aluekehitysviranomaisena
2. toimia maankäyttö- ja rakennuslain tarkoittamana maakunnan suunnitteluviranomaisena
3. vastata alueen yleisestä kehittämisestä maakunnassa sekä edistää suunnitelmien toteuttamista sekä toteuttaa rahoitus- ja rakennerahastolain mukaiset EU-ohjelmien suunnittelu- ja toimeenpanotehtävät
4. vastata muulla lainsäädännöllä maakunnanliitolle määrätyistä tehtävistä
5. valvoa maakunnan etua kansallisen ja Euroopan politiikan tasolla, minkä onnistumiseksi Kainuun liitto luo ja hoitaa yhteistyötä ja kumppanuuksia maakunnassa ja maakunnan ulkopuolella
6. huolehtia kansallisella ja kansainvälisellä tasolla maakunnan positiivisesta tunnettavuudesta yhdessä toisten toimijoiden kanssa ja
7. hoitaa jäsenkuntien sille erikseen yhteisesti hoidettavaksi osoittamat tehtävät

Kuntayhtymä voi olla jäsenenä tai osakkaana kuntayhtymän toimialaan liittyvissä yhteisöissä ja yhtiöissä.

Kuntayhtymä voi sopimuksin ottaa täyttä korvausta vastaan suorittaakseen kuntayhtymän toimialaan liittyvän toimeksiannon muiltakin kuin jäsenkunnilta.

4 § Jäsenkuntien ottaminen ja eroaminen sekä jatkavien jäsenkuntien asema

Kunta, joka valtioneuvoston päätöksellä määrätään kuulumaan Kainuun maakuntaan, tulee Kainuun liiton jäseneksi päätöksessä mainitusta ajankohdasta lukien.

Milloin jäsenkunta määrätään valtioneuvoston päätöksellä kuulumaan toiseen maakuntaan, se lakkaa olemasta kuntayhtymän jäsenenä päätöksessä mainitusta ajankohdasta lukien.

Mikäli jäsenkunta eroaa kuntayhtymästä, sille suoritetaan maakuntavaltuuston päätöksellä kunnan osuus peruspääomasta tai osa siitä. Mikäli muut kunnat eivät lunasta eroavan jäsenkunnan pääomaosuutta, alennetaan peruspääomaa. Korvaus pääomaosuudesta suoritetaan tasasuuruksina erinä kolmen vuoden aikana eron voimaantulosta lukien.

2. Luku Maakuntavaltuusto

5 § Ylin päättävä toimielin

Kuntayhtymän ylin päättävä elin on yhtymävaltuusto, josta käytetään nimeä Kainuun maakuntavaltuusto.

6 § Maakuntavaltuuston jäsenten valinta

Jäsenkuntien valtuustot valitsevat maakuntavaltuuston jäsenet ja heille henkilökohtaiset varajäsenet kuntien valtuustojen toimikautta vastaavaksi ajaksi.

Maakuntavaltuuston jäsenten ja varajäsenten tulee olla jäsenkunnan varsinaisia valtuutettuja.

Maakuntavaltuuston jäsenet valitaan kunnan edellisen vuoden joulukuun lopun tilastokeskuksen virallisen väkiluvun mukaan seuraavasti:

enintään 7000 asukasta	2 jäsentä
7001–24 000 asukasta	4 jäsentä
yli 24 000 asukasta	15 jäsentä

Maakuntavaltuustossa edustettuina olevien ryhmien ääniosuuksien tulee valittaessa vastata jäsenkuntien valtuustoissa edustettuna olevien eri ryhmien kunnallisvaaleissa saamaa ääniosuutta maakunnan alueella vaalilaissa säädetyn suhteellisuusperiaatteen mukaisesti.

Mikäli valtuuston jäsen tai varajäsen menettää vaalikelpoisuutensa tai muusta syystä pyytää eroa valtuuston jäsenyydestä kesken toimikauden, päättää jäsenen edustama kunta eron myöntämisestä ja uuden jäsenen tai varajäsenen valitsemisesta jäljellä

olevaksi toimikaudeksi. Kunnan valitseman jäsenen tai varajäsenen on edustettava samaa poliittista tai muuta ryhmää kuin se, jonka tilalle hänet valitaan.

Mikäli kuntayhtymälle hyväksytään valtuustokauden aikana jäseniksi uusi kunta, valitsee uusi kunta omat edustajansa valtuustoon jäljellä olevaksi toimikaudeksi noudattaen tämän perussopimuksen määräyksiä.

Mikäli kaksi tai useampi kunta yhdistyy yhdeksi jäsenkunnaksi kesken valtuustokauden, valitsee yhdistynyt kunta edustajansa valtuustoon noudattaen tämän perussopimuksen määräyksiä.

7 § Jäsenten äänivalta

Kullakin maakuntavaltuuston jäsenellä on yksi ääni.

8 § Maakuntavaltuuston päätösvaltaisuus

Maakuntavaltuusto on päätösvaltainen, kun paikalla on vähintään kaksi kolmasosaa valtuutetuista.

9 § Maakuntavaltuuston tehtävät

Maakuntavaltuusto vastaa kuntayhtymässä kuntalain 14 pykälässä tai muussa lainsäädännössä valtuustolle nimetyistä tehtävistä.

Tämän lisäksi maakuntavaltuusto

1. valitsee keskuudestaan puheenjohtajan sekä ensimmäisen ja toisen varapuheenjohtajan, joilla on läsnäolo- ja puheoikeus maakuntahallituksen kokouksissa
2. valitsee maakuntahallituksen jäsenet ja näiden henkilökohtaiset varajäsenet
3. nimeää maakuntahallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajat
4. perustaa tarpeelliseksi katsomiansa toimielimiä
5. päättää muista tässä perussopimuksessa osoitetuista [toimintaan, talouteen ja rahoitukseen](#) liittyvistä tehtävistä
6. käsittelee mahdolliset muut maakuntavaltuuston päätettävät asiat

3. Luku Maakuntahallitus ja kuntayhtymän johtaja

10 § Maakuntahallituksen kokoonpano ja äänimäärä

Kuntayhtymällä on hallitus, josta käytetään nimitystä Kainuun maakuntahallitus.

Maakuntahallitukseen kuuluu kaksitoista (12) jäsentä, joista vähintään neljä (4) jäsentä on Kajaanista ja muista jäsenkunnista on kustakin vähintään yksi (1) jäsen. Jäsenillä on henkilökohtaiset varajäsenet.

Maakuntavaltuusto valitsee maakuntahallituksen toimikaudekseen.

11 § Edustavuus

Maakuntahallitusta valittaessa noudatetaan kunnallisvaalilain suhteellisuusperiaatetta ottaen huomioon jäsenkuntien valtuustoissa edustettuina olevien eri ryhmien (puolueiden ja valitsijayhdistysten) kunnallisvaaleissa saamat äänimäärät.

12 § Maakuntahallituksen tehtävät

Maakuntahallitus valvoo kuntayhtymän etua, edustaa kuntayhtymää ja tekee sen puolesta sopimukset. Maakuntahallituksen tehtävät määritellään tarkemmin hallintosäännössä.

13 § Kuntayhtymän nimen kirjoittaminen

Oikeudesta kuntayhtymän nimen kirjoittamiseen määrätään hallintosäännössä.

14 § Kuntayhtymän johtaja

Kuntayhtymällä on johtaja, josta käytetään nimeä maakuntajohtaja.

Maakuntajohtaja johtaa yhtymähallituksen alaisena kuntayhtymän hallintoa, taloutta ja muuta toimintaa.

Maakuntajohtajan tehtävistä määrätään tarkemmin hallintosäännössä.

4. Luku Muut toimielimet

15 § Muut toimielimet

Kuntayhtymällä voi olla muita yhtymävaltuuston päättämiä toimielimiä, joiden kokoonpanosta, päätösvallasta ja koollekutsumisesta määrätään hallintosäännössä.

Toimielinten jäseniä valittaessa on pyrittävä mahdollisuuksien mukaan alueelliseen tasapuolisuuteen.

5. Luku Talous

16 § Peruspääoma ja jäsenkuntien osuudet

Kainuun liitto -kuntayhtymän peruspääoma muodostuu 31.12.2012 purkautuneen Kainuun maakunta -kuntayhtymän Kainuun liiton peruspääomasta. Peruspääomaa voidaan korottaa myös siirrolla oman pääoman muusta erästä. Peruspääoma jakaantuu jäsenkuntaosuuksiin.

Peruspääoman korottamisesta ja alentamisesta päättävät jäsenkuntien valtuustot yhtäpitävin päätöksin.

Uuden jäsenkunnan ja osajäsenyyttään laajentaneen kunnan peruspääomasijoituksen määrästä ja suoritusajasta sekä peruspääoman korottamisesta siirrolla muusta omasta pääomasta päättää yhtymävaltuusto.

Kuntayhtymässä pidetään rekisteriä jäsenkuntien peruspääomaosuuksista.

17 § Jäsenkuntien osuudet varoista, veloista ja velvoitteista

Jäsenkunnan osuus kuntayhtymän varoista sekä vastuu veloista ja velvoitteista määräytyvät peruspääoman jäsenkuntaosuuksien suhteessa.

18 § Talousarvio ja -suunnitelma

Kuntayhtymä neuvottelee kunkin kunnan kanssa seuraavan vuoden talousarviosta, edunvalvonnasta, yleisestä kehittämisestä ja muista kuntayhtymälle kuuluvista tehtävistä. Neuvottelut on käytävä kunkin vuoden kesäkuun loppuun mennessä.

Talousarvio- ja suunnitelmaluonnos on toimitettava jäsenkunnille kuntaneuvottelujen jälkeen lokakuun loppuun mennessä ja hyväksytty talousarvio ja -suunnitelma viimeistään 30.12. mennessä.

19 § Talouden ja toiminnan seurantajärjestelmä ja raportointi jäsenkunnille

Kuntayhtymä raportoi taloudestaan ja toiminnastaan jäsenkunnille kolme kertaa vuodessa neljän (4) kuukauden välein.

20 § Tilinpäätös ja toimintakertomus

Kuntayhtymän tilikausi on kalenterivuosi. Tilikaudelta laadittava tilinpäätös ja toimintakertomus on saatettava yhtymävaltuuston käsiteltäväksi tilikautta seuraavan vuoden kesäkuun loppuun mennessä.

Tilinpäätöksen allekirjoittavat [maakuntahallituksen jäsenet ja maakuntajohtaja](#).

Hyväksyessään tilinpäätöksen yhtymävaltuusto päättää samalla tilikauden tuloksen käsittelystä ja tarvittavista talouden tasapainottamista koskevista toimenpiteistä.

21 § Tilikauden yli- ja alijäämäkäsittely

Tilinpäätöstä käsitellessään yhtymävaltuusto voi päättää, että tilikauden ylijäämä tai osa siitä palautetaan jäsenkunnille niiden jäsenosuuksien mukaisessa suhteessa.

22 § Alijäämän kattaminen

Mikäli jäsenkunnat eivät ole hyväksyneet kuntalain 119 §:n 2 momentissa tarkoitettua selvityshenkilön [tekemää ehdotusta alijäämien kattamisesta kuntalain 57 §:ssä säädetyllä tavalla](#), jäsenkunnat vastaavat alijäämän kattamisesta 17 §:n mukaisesti. Alijäämä on katettava vuoden kuluessa edellä mainitun sopimuksen valmistumisesta.

6. Luku Kuntayhtymän toiminnan ja talouden rahoitus

23 § Kuntayhtymän toiminnan rahoitus

Se määrä, joka talousarvion mukaan muiden tulojen lisäksi tarvitaan menojen suorittamiseen, kootaan varainhoitovuoden maksuosuuksina.

Jäsenkuntien maksuosuuden suuruus määräytyy edellisen vuoden joulukuun lopun tilastokeskuksen virallisen väkiluvun mukaisessa suhteessa.

24 § Investoinnit ja pääomarahaus

Kuntayhtymä voi hankkia pääomarahaus investointimenoihin valtionosuutena, jäsenkunnan oman pääoman ehtoisena sijoituksena, lainana jäsenkunnalta tai lainana rahoituslaitokselta.

Jäsenkunnan rahoitusosuuden, oman pääoman ehtoisen sijoituksen tai jäsenkuntalainan ehdoista päättää maakuntavaltuusto hankekohtaisesti.

Jäsenkunnan rahoitusosuus investointimenoihin määräytyy peruspääomaosuuden mukaisessa suhteessa.

Varustautuminen kuntayhtymän tulevien investointien rahoitukseen on jäsenkuntien vastuulla.

25 § Suunnitelmapoistot

Suunnitelman mukaisten poistojen laskentaperusteet hyväksyy maakuntavaltuusto.

26 § Jäsenkunnan maksuosuuden erääntyminen ja viivästyskorko

Jäsenkunnilta perittävä maksuosuus suoritetaan varainhoitovuoden aikana kerran kuukaudessa.

Maksuosuuksien ja muiden suoritusten erääntymisajat määritellään siten, että jäsenkunnille jää vähintään neljäntoista (14) päivän suoritusaika.

Viivästyneelle suoritukselle jäsenkunta maksaa korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisen viivästyskoron.

27 § Rahastot

Kuntayhtymällä voi olla omaan pääomaan kuuluvia rahastoja. Rahastojen perustamisesta ja lakkauttamisesta päättää maakuntavaltuusto.

Rahastojen säännöistä päättää maakuntahallitus.

7. Luku Hallinnon ja talouden tarkastus

28 § Tarkastuslautakunta

Kuntayhtymässä on tarkastuslautakunta, jonka tehtävistä säädetään kuntalaissa.

Tarkastuslautakunnan kokoonpanosta, toimivallasta ja koollekutsumisesta määrätään tarkemmin hallintosäännössä.

29 § Hallinnon ja talouden tarkastus

Hallinnon ja talouden tarkastamisesta noudatetaan mitä siitä on säädetty kuntalaissa ja määrätty kuntayhtymän [hallintosäännössä](#).

30 § Kuntayhtymän purkaminen ja loppuselvitys

Kuntayhtymän purkamisesta päättävät jäsenkuntien valtuustot. Kuntayhtymän purkautuessa yhtymän hallituksen on huolehdittava loppuselvityksestä, elleivät jäsenkunnat sovi muusta järjestelystä.

Kuntayhtymät varat, joita ei tarvita loppuselvityksen kustannusten ja velkojen suorittamiseen eikä sitoumusten täyttämiseen, jaetaan jäsenkunnille peruspääomaosuuksien suhteessa. Jos kustannusten ja velkojen suorittamiseen sekä sitoumusten täyttämiseen tarvittava määrä on varoja suurempi, jäsenkunnat ovat velvolliset suorittamaan erotuksen edellä mainittujen osuuksien suhteessa.

31 § Perussopimuksen muuttaminen

Perussopimusta voidaan muuttaa Kuntalain 57 §:n mukaisesti.

8. Luku Voimaantulo

32 § Voimaantulo

Tämä perussopimus tulee voimaan 1.1.2027 alkaen ja se korvaa 1.1.2016 voimaan tulleen perussopimuksen.

Allekirjoitukset